

v evropské politice (10. 10. – 16. 10. 2016)

Událost týdne:

12. října se ve věznici v Lipsku oběsil Syřan Džábir Bakr, kterého zadržela německá policie v předchozích dnech kvůli podezření z plánování bombového útoku a napojení na teroristickou organizaci Islámský stát. Saská policie nyní čelí kvůli sebevraždě ostré kritice. K dopadení Syřana výrazně pomohl jeho krajan, kterého Bakr na lipském nádraží požádal, zda by u něj nemohl přespát. Syřan přivedl Bakra k sobě domů, za pomoci dalších dvou krajanů ho svázal a zavolal policii. Podle saského ministerského předsedy by trojice Syřanů měla být vyznamenána. Podle Bakra Syřané o přípravě útoku věděli, otázkou však zůstává důvěryhodnost jeho výpovědi.

10. října podepsali ruský a turecký ministr energetiky dohodu o vybudování plynovodu TurkStream, který má dopravovat ruský plyn do Turecka a dále do Evropy. Plynovod by mohl být dokončen do konce roku 2019. Kromě plynovodu bylo dojednáno i posílení vojenské spolupráce. Dohoda značí zlepšení vzájemných vztahů, které výrazně zhoršil incident z loňského listopadu, kdy Turecko sestřelilo ruský bombardér operující u syrsko-tureckých hranic.

10. října ujistil britský ministr obrany Michael Fallon, že firmy ve Velké Británii nebudou nuceny předkládat britským úřadům seznamy zahraničních zaměstnanců. Zamítl tak návrh ministryně vnitra Amber Ruddové, která ve snaze zvýšit zaměstnanost Britů předložila návrh, podle nějž by firmy musely dokládat údaje o počtu zahraničních zaměstnanců. Návrh Ruddové narazil na velkou nevoli zaměstnavatelů a byl označen za xenofobní.

13. října informovala agentura Interfax-Ukrajina, že Rusko koncem září tohoto roku poprvé přiznalo, že poskytlo „dočasný azyl“ bývalému ukrajinskému prezidentovi Viktoru Janukovičovi. V odpovědi na dotaz Kyjeva však Moskva popřela, že by Janukovič požádal o ruské občanství, jak spekovala ukrajinská média.

13. října se uskutečnila televizní debata sedmi francouzských pravicových politiků, kteří se uchází o prezidentskou kandidaturu. Podle průzkumů uskutečněných po této diskuzi by v listopadových primárních volbách, ze kterých vzejde prezidentský kandidát za republikány, pohodlně zvítězil bývalý premiér a dosavadní favorit Alain Juppé nad exprezidentem Nicolasem Sarkozym.

16. října demonstrovaly tisíce lidí v Budapešti za svobodu tisku. Podnětem ke shromáždění bylo pozastavení vydávání levicového deníku Népszabadság. Oficiálně tak bylo učiněno kvůli vysokým ztrátám deníku, podle demonstrantů však za vším stojí Orbánova snaha umlčet opoziční tisk.

16. října informoval zpravodajský portál Českého rozhlasu, že Turecko chystá přechod k prezidentskému systému, neboť pouze tak je podle premiéra Binaliho Yıldirima možno zajistit v Turecku trvalou stabilitu. Vládní strana AKP proto plánuje vyhlásit na počátku příštího roku referendum o změně ústavy a politického systému. Ke změně ústavy je však třeba dvoutřetinová podpora parlamentu, kterou samotná AKP nedisponuje. K prosazení změn tak vládní strana musí získat ještě souhlas alespoň 16 opozičních poslanců.

Telegraficky

- Dne 13. října schválilo Valné shromáždění OSN jednomyslně nominaci portugalského premiéra Antónia Guterrese na nového generálního tajemníka OSN. Guterres tak 1. ledna 2017 ve funkci nahradí odcházejícího Pan Ki-muna.
- Dne 15. října informoval deník Frankfurter Allgemeine Zeitung, že německá kancléřka Angela Merkelová se chce v EU zasadit o zpřísnění sankcí vůči Rusku kvůli jeho vojenským zásahům v Sýrii. Otázkou se má zabývat Evropská rada během schůze v následujícím týdnu. Dle listu by však dojednání zpřísnění sankcí s koaliční SPD a na evropské úrovni bylo komplikované.
- Dne 16. října prohlásila skotská premiérka Nicola Sturgeonová, že Skotsko pravděpodobně uspořádá do konce roku 2020 nové referendum o své nezávislosti. Důvodem je nesouhlas s výsledky červnového referenda o brexitu, ve kterém většina Skotů hlasovala pro setrvání v EU.

